

USTAWA

z dnia 2 kwietnia 2004 r.

o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt

(Dz. U. z dnia 30 kwietnia 2004 r.)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt, w tym tryb nadawania numerów siedzib stad oraz numerów identyfikacyjnych zwierząt, a także wpisywania i skreślania podmiotów dostarczających kolczyki lub duplikaty kolczyków, zwanych dalej "dostawcami", z listy prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 2) zadania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej "Agencją", organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz innych podmiotów w ramach utworzonego Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, w tym sposób sprawowania nadzoru przez organy Inspekcji Weterynaryjnej oraz sposób sprawowania kontroli przez Agencję nad identyfikacją i rejestracją zwierząt gospodarskich.

Art. 2. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) handel - swobodny obrót pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej w rozumieniu art. 23 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;
- 2) gospodarstwo:
  - a) w odniesieniu do koniowatych - gospodarstwo lub przedsiębiorstwo rolne, ośrodek treningowy, stajnię albo pomieszczenie lub obiekt, w których koniowate są zwyczajowo przetrzymywane lub hodowane,
  - b) w odniesieniu do zwierząt innych niż koniowate - budynek, zagrodę lub, w przypadku hodowli prowadzonej na otwartej przestrzeni, miejsce, w których zwierzęta te przebywają, są hodowane lub trzymane;
- 3) koniowate - wolno żyjące lub udomowione zwierzęta z gatunków: konie, osły i zebry oraz potomstwo pochodzące z krzyżówek między tymi gatunkami;
- 4) miejsce gromadzenia zwierząt - miejsce gromadzenia zwierząt w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 5) numer identyfikacyjny posiadacza zwierząt - numer nadany posiadaczowi zwierzęcia na podstawie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 6) państwo członkowskie - państwo będące członkiem Unii Europejskiej;
- 7) państwo przeznaczenia - państwo członkowskie, do którego zwierzęta są wysyłane z innego państwa członkowskiego;
- 8) państwo trzecie - państwo niebędące członkiem Unii Europejskiej;
- 9) państwo wysyłki - państwo członkowskie, z którego zwierzęta są wysyłane do innego państwa członkowskiego;
- 10) podmiot prowadzący zakład utylizacyjny - podmiot zajmujący się utylizacją zwłok zwierzęcych;
- 11) posiadacz zwierzęcia - osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, władającą zwierzęciem, nawet tymczasowo;
- 12) siedziba stada - wszelkie budynki, zagrody, pastwiska lub miejsca na otwartej przestrzeni, w której przebywa dane stado lub stada różnych gatunków;
- 13) stado - zwierzę lub grupę zwierząt tego samego gatunku, o tym samym statusie epizootycznym;
- 14) zwierzęta gospodarskie - bydło, w tym *Bubalus bubalis* oraz *Bison bison*, a także owce, kozy i świnie;

15) właściwy organ - organ centralny innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego, właściwy do przeprowadzenia kontroli weterynaryjnej, lub organ, któremu takie kompetencje zostały powierzone.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o zwierzętach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć koniowate i zwierzęta gospodarskie.

Art. 3. 1. Tworzy się System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, zwany dalej "Systemem", który składa się z:

1) rejestru:

- a) zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, zwany dalej "rejestrem zwierząt gospodarskich oznakowanych",
  - b) koniowatych;
- 2) znaków identyfikacyjnych zwierząt gospodarskich;
  - 3) paszportów bydła oraz paszportów koni i paszportów koniowatych innych niż koń gatunków;
  - 4) ksiąg rejestracji lub ewidencji oraz dokumentacji dotyczącej zwierząt.

2. System jest wykorzystywany w szczególności do ustalania miejsc pobytu i przemieszczeń zwierząt.

Art. 4. Agencja prowadzi rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych w systemie informatycznym.

Art. 5. Rejestry koniowatych prowadzą:

- 1) w przypadku koniowatych hodowlanych - właściwy podmiot prowadzący księgę lub rejestr, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- 2) w przypadku pozostałych koniowatych - właściwy podmiot prowadzący księgę koni rasy polski koń zimnokrwisty, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

Art. 6. Organem właściwym do występowania do Komisji Europejskiej w sprawach o:

- 1) wyłączenie z obowiązku oznakowania, prowadzenia księgi rejestracji i zgłaszania zwierząt gospodarskich do rejestru przez posiadaczy zwierząt utrzymujących nie więcej niż trzy sztuki owiec lub kóz lub jedną świnie, z przeznaczeniem na własne potrzeby,
- 2) upoważnienie do prowadzenia alternatywnego systemu rejestracji umożliwiającego indywidualną identyfikację poszczególnych zwierząt gospodarskich, jeżeli system taki zapewnia spełnienie wymogów dotyczących prowadzenia ksiąg rejestracji, o których mowa w art. 23 - w przypadku świń rasy czystej lub mieszańców, które są rejestrowane w księgach hodowlanych zgodnie z przepisami o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich
- jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

Art. 7. 1. W przypadku wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt gospodarskich z innego państwa członkowskiego Agencja może zwrócić się do właściwych organów państwa pochodzenia o udzielenie informacji dotyczących zwierząt gospodarskich, siedzib stad pochodzenia zwierząt gospodarskich oraz wszelkich przewozów tych zwierząt.

2. W przypadku wysłania zwierząt gospodarskich z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innego państwa członkowskiego Agencja, na wniosek właściwego organu państwa przeznaczenia, udziela informacji, o których mowa w ust. 1.

3. W zakresie nieuregulowanym w przepisach Unii Europejskiej ustanawiających system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczących etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny, na wniosek Komisji Europejskiej lub właściwych organów państw członkowskich, Agencja udostępni wszelkie dane zawarte w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych.

Rozdział 2

Rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych

Art. 8. 1. W rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych gromadzi się dane dotyczące:

- 1) posiadaczy zwierząt gospodarskich;
- 2) zwierząt gospodarskich;
- 3) zwłok zwierząt gospodarskich;
- 4) siedzib stad;

- 5) miejsc utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich;
- 6) dostawców.

2. Dane dotyczące siedziby stada mogą być usunięte z rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych po upływie okresu, o którym mowa w art. 11 ust. 2, nie wcześniej jednak niż po upływie 3 lat od dnia zaprzestania przetrzymywania zwierząt gospodarskich w danej siedzibie stada.

3. Dane dotyczące miejsc utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich mogą być usunięte z rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych po upływie okresu, o którym mowa w art. 11 ust. 2, nie wcześniej jednak niż po upływie 3 lat od dnia zaprzestania przez te podmioty przetwarzania zwłok zwierząt gospodarskich.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych zamieszczanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, w zależności od gatunku, mając na względzie potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania się zwierząt gospodarskich, ochronę zdrowia ludzi oraz zwierząt, a także obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 9. 1. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego oraz podmiot prowadzący zakład utylizacyjny są obowiązani zgłosić kierownikowi biura powiatowego Agencji, zwanemu dalej "kierownikiem biura", siedzibę stada oraz miejsce utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich w celu nadania numeru siedziby stada lub numeru miejsca utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich:

- 1) nie później niż w dniu wprowadzenia pierwszego zwierzęcia gospodarskiego do siedziby stada;
- 2) nie później niż w dniu utylizacji zwłok zwierzęcia gospodarskiego.
  2. Zgłoszenia dokonuje się na formularzu udostępnionym przez Agencję.
  3. Numer siedziby stada oraz numer miejsca utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich składa się

z:

- 1) liter "PL";
- 2) dziewięciu cyfr oznaczających, nadawany na podstawie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, numer identyfikacyjny posiadacza zwierzęcia gospodarskiego albo podmiotu prowadzącego zakład utylizacyjny;
- 3) trzech cyfr oznaczających kolejny numer siedziby stada albo numer miejsca utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich.

4. Kierownik biura wydaje posiadaczowi zwierzęcia gospodarskiego oraz podmiotowi prowadzącemu zakład utylizacyjny zaświadczenie o nadanym numerze w terminie 7 dni od dnia otrzymania zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1.

5. Kierownik biura odmawia, w drodze decyzji, nadania numeru siedziby stada albo numeru miejsca utylizacji zwłok zwierzęcych, jeżeli nie został nadany numer, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.

6. Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się do posiadacza zwierząt gospodarskich władającego nimi tymczasowo w związku z prowadzonym zarobkowo przewozem zwierząt gospodarskich.

Art. 10. Z rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych w każdym czasie udostępnia się następujące dane:

- 1) w przypadku bydła, owiec i kóz:
  - a) numery identyfikacyjne wszystkich zwierząt gospodarskich znajdujących się w siedzibie stada,
  - b) dla każdego zwierzęcia gospodarskiego wykaz wszystkich przemieszczeń, zaczynając od siedziby stada urodzenia albo siedziby stada, do którego dokonano przywozu, jeżeli zwierzę gospodarskie przywieziono z państwa trzeciego;
- 2) w przypadku świń:
  - a) numery siedziby stada pochodzenia stada,
  - b) numer ostatniej siedziby stada;
- 3) w przypadku zwierząt gospodarskich przywożonych z państw trzecich - numer siedziby stada, do której nastąpiło przemieszczenie.

Art. 11. 1. Prezes Agencji zapewnia organom Inspekcji Weterynaryjnej dostęp do wszystkich informacji zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, dotyczących przemieszczeń zwierząt, którym nie towarzyszy świadectwo zdrowia lub dokument przewozowy, o których mowa w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

2. Główny Lekarz Weterynarii ustali okres, przez który Prezes Agencji zapewnia organom Inspekcji Weterynaryjnej dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 12. 1. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego jest obowiązany zgłosić kierownikowi biura w terminie 7 dni - w przypadku bydła, oraz w terminie 30 dni - w przypadku owiec i kóz, każde zdarzenie powodujące zmiany liczebności stada, a w szczególności:

- 1) przemieszczenie zwierzęcia gospodarskiego pomiędzy stadami;
- 2) zbycie zwierzęcia gospodarskiego poza granice państwa;
- 3) padnięcie albo zabicie zwierzęcia gospodarskiego;
- 4) ubój zwierzęcia gospodarskiego.

2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w przypadku urodzenia się zwierzęcia gospodarskiego, jego przywozu z państw trzecich albo z państw członkowskich.

3. Posiadacz świń jest obowiązany zgłosić kierownikowi biura w terminie 30 dni:

- 1) zwiększenie lub zmniejszenie liczebności stada, z wyjątkiem urodzenia, przywozu z państw trzecich albo państw członkowskich,
- 2) ubój zwierzęcia gospodarskiego

- z podaniem liczby zwierząt, które przybyły lub ubyły ze stada, oraz miejsca pochodzenia lub przeznaczenia zwierzęcia.

4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do posiadaczy zwierząt gospodarskich władających nimi tymczasowo w związku z:

- 1) prowadzeniem zarobkowego przewozu zwierząt;
- 2) organizowaniem wystaw;
- 3) przetrzymywaniem zwierząt gospodarskich w miejscach gromadzenia zwierząt;
- 4) przetrzymywaniem zwierząt gospodarskich w miejscu letniego wypasu bydła na terenie górskim w terminie od dnia 1 maja do dnia 15 października.

5. Podmiot przetrzymujący bydło w miejscu, o którym mowa w ust. 4 pkt 4, jest obowiązany bezzwłocznie poinformować posiadacza siedziby stada, u którego zwierzę gospodarskie jest zarejestrowane, o zdarzeniach, o których mowa w ust. 1.

6. Podmiot prowadzący zakład utylizacyjny jest obowiązany zgłosić kierownikowi biura w terminie 7 dni utylizację zwłok zwierzęcia gospodarskiego.

7. Zgłoszeń, o których mowa w ust. 1 i 3, dokonuje się na formularzach udostępnionych przez Agencję.

Rozdział 3

Rejestr koniowatych

Art. 13. 1. W rejestrze koniowatych gromadzi się dane dotyczące:

- 1) posiadaczy koniowatych;
- 2) koniowatych.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych zamieszczanych w rejestrze koniowatych, w zależności od gatunku, mając na względzie potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania się koniowatych, ochronę zdrowia ludzi oraz zwierząt, a także obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 14. 1. Koniowate, z wyjątkiem koniowatych wolno żyjących, są zaopatrywane w paszport konia albo paszport koniowatego innego niż koń gatunku.

2. Posiadacz koniowatego jest obowiązany do zgłoszenia urodzenia się koniowatego podmiotom, o których mowa w art. 5.

3. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, z wyjątkiem zgłoszenia konia pełnej krwi angielskiej, konia czystej krwi arabskiej i konia rasy kłusak, należy dokonać w terminie 60 dni przed dniem opuszczenia przez koniowatego gospodarstwa, ale nie później niż 30 dni przed dniem odłączenia (odsadzenia) źrebięcia od matki.

4. W przypadku konia pełnej krwi angielskiej, konia czystej krwi arabskiej i konia rasy kłusak zgłoszenia należy dokonać w terminie 30 dni przed dniem opuszczenia przez konia gospodarstwa.

5. Po otrzymaniu zgłoszenia podmiot, o którym mowa w art. 5, nadaje koniowatemu numer identyfikacyjny i wydaje zgłaszającemu paszport konia albo paszport koniowatego innego niż koń gatunku w ciągu 60 dni od dnia otrzymania zgłoszenia.

6. Podstawą wystawienia paszportu konia jest:

- 1) dla koni pełnej krwi angielskiej, koni czystej krwi arabskiej, koni rasy kłusak oraz kuców szetlandzkich - zidentyfikowanie konia oraz zaświadczenie o wpisie do księgi, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;

- 2) dla pozostałych koni - zgłoszenie posiadacza konia zawierające numery identyfikacyjne rodziców konia.

7. Podstawą wystawienia paszportu koniowego innego niż koń gatunku jest zgłoszenie posiadacza tego koniowego zawierające numery identyfikacyjne rodziców koniowego.

Art. 15. 1. Za czynności związane z dokonywaniem opisu koniowatych, rejestrowaniem i wydawaniem paszportów konia i paszportów koniowego innego niż koń gatunku i ich duplikatów oraz dokonywaniem zmian w tych rejestrach podmioty wymienione w art. 5 pobierają opłaty.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór paszportu konia, mając na względzie specyfikę poszczególnych ras koni hodowlanych, wymagania międzynarodowe i przepisy Unii Europejskiej dla tych paszportów oraz potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania koni;
- 2) wysokość opłat za:
  - a) dokonanie opisu słownego i graficznego konia, a w przypadku koni pełnej krwi angielskiej, koni czystej krwi arabskiej, koni rasy kłusak oraz kuców szetlandzkich - zidentyfikowanie konia,
  - b) zarejestrowanie konia,
  - c) wydanie paszportu konia lub jego duplikatu,
  - d) dokonanie zmian w rejestrze koniowatych
- uwzględniając koszty ponoszone przez podmioty, o których mowa w art. 5.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory paszportów koniowatych dla innych niż konie gatunków, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania tych koniowatych;
- 2) wysokość opłat za:
  - a) dokonanie opisu słownego i graficznego koniowego innego niż koń gatunku,
  - b) zarejestrowanie koniowego innego niż koń gatunku,
  - c) wydanie paszportu koniowego innego niż koń gatunku lub jego duplikatu,
  - d) dokonanie zmian w rejestrze koniowatych
- uwzględniając koszty ponoszone przez podmioty, o których mowa w art. 5.

4. Rozporządzenia, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, wydawane są w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Art. 16. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, posiadacz koniowego jest obowiązany zgłosić podmiotowi, o którym mowa w art. 5, w terminie 7 dni, każde zdarzenie powodujące zmianę liczebności stada, z wyjątkiem urodzenia się koniowego; obowiązek zgłoszenia dotyczy w szczególności:

- 1) padnięcia koniowego;
- 2) zbycia koniowego poza granice państwa;
- 3) uboju koniowego;
- 4) zabicia koniowego z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej.

2. Posiadacz koniowego przywiezionego z państwa trzeciego jest obowiązany zgłosić podmiotowi, o którym mowa w art. 5, jego wwóz w terminie 30 dni od dnia przeprowadzenia weterynaryjnej kontroli granicznej.

3. Posiadacz koniowego przywiezionego z państwa członkowskiego jest obowiązany zgłosić podmiotowi, o którym mowa w art. 5, jego wwóz w terminie 30 dni od dnia wwozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Dokonując zgłoszenia koniowatych przywiezionych z zagranicy, należy przedstawić podmiotowi, o którym mowa w art. 5, paszporty lub inne dokumenty tych koniowatych wystawione za granicą.

5. Koniowate przywiezione z zagranicy są zaopatrywane w paszporty, z wyjątkiem koniowatych, które:

- 1) są przeznaczone do uboju w terminie 30 dni od dnia przeprowadzenia weterynaryjnej kontroli granicznej albo od dnia wwozu z państwa członkowskiego;
- 2) posiadają paszporty spełniające wymagania określone w przepisach niniejszej ustawy i przepisach wydanych na jej podstawie.

6. Posiadacz paszportu koniowego jest obowiązany w terminie 7 dni do zwrotu paszportu podmiotowi, o którym mowa w art. 5, w przypadku padnięcia, zabicia albo uboju koniowego.

7. W przypadku zmiany posiadacza koniowego:

- 1) poprzedni i nowy posiadacz są obowiązani zawiadomić o tej zmianie, w terminie 7 dni, podmiot, o którym mowa w art. 5;

- 2) poprzedni posiadacz koniowatego jest obowiązany przekazać nowemu posiadaczowi wraz z tym zwierzęciem jego paszport;
  - 3) nowy posiadacz jest obowiązany w terminie 7 dni od dnia otrzymania paszportu zwierzęcia przekazać ten dokument podmiotowi, o którym mowa w art. 5, celem aktualizacji danych w nim zawartych;
  - 4) opłatę za zmiany w rejestrze, o którym mowa w art. 13 ust. 1, ponosi nowy posiadacz.
8. W przypadku utraty lub uszkodzenia paszportu konia albo paszportu koniowatego innego niż koń gatunku podmiot, o którym mowa w art. 5, wydaje duplikat tego paszportu.

Rozdział 4

Identyfikacja zwierząt gospodarskich

Art. 17. 1. Zwierzę gospodarskie podlega oznakowaniu.

2. Oznakowanie, o którym mowa w ust. 1, polega na:

- 1) zakładaniu bydłu kolczyków z numerem identyfikacyjnym zwierzęcia gospodarskiego albo duplikatu kolczyka, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej ustanawiającymi system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczącymi etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny;
- 2) wytatuowaniu owcy i kozie numeru identyfikacyjnego zwierzęcia gospodarskiego albo zakładaniu owcy i kozie na lewą małżowinę uszną kolczyka z numerem identyfikacyjnym zwierzęcia gospodarskiego albo duplikatu kolczyka;
- 3) wytatuowaniu świni numeru identyfikacyjnego zwierzęcia gospodarskiego albo zakładaniu na lewą małżowinę uszną kolczyka z numerem identyfikacyjnym zwierzęcia gospodarskiego albo duplikatu kolczyka.

3. Kolczyk zastępuje się duplikatem kolczyka w razie utraty lub uszkodzenia w sposób uniemożliwiający odczytanie umieszczonych na nim znaków.

4. Koszty związane z oznakowaniem zwierzęcia gospodarskiego ponosi jego posiadacz.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób oznakowania zwierząt gospodarskich, w tym wzory znaków identyfikacyjnych oraz wymagania i warunki techniczne kolczyków dla zwierząt gospodarskich, mając na względzie zdrowie zwierząt gospodarskich i trwałość informacji umieszczonych na kolczyku oraz obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 18. 1. Numer identyfikacyjny zwierzęcia gospodarskiego:

- 1) jest niepowtarzalny w skali kraju - w przypadku owiec i kóz;
- 2) jest numerem siedziby stada, w której zwierzę gospodarskie się urodziło lub w której po raz pierwszy zostało zgłoszone do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych - w przypadku świń;
- 3) umożliwia jednoznaczną identyfikację owiec i kóz wraz z ich miejscem urodzenia;
- 4) umożliwia określenie miejsca pochodzenia zwierząt gospodarskich - w przypadku świń;
- 5) jest przechowywany w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz wpisywany do dokumentów związanych z identyfikacją i rejestracją zwierząt.

2. Na wniosek posiadacza bydła, owiec lub kóz kierownik biura przydziela pulę numerów identyfikacyjnych zwierząt gospodarskich, którymi będą znakowane posiadane przez niego zwierzęta gospodarskie.

3. Kierownik biura przydziela pulę numerów w terminie 2 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. Kierownik biura wydaje decyzję o odmowie przydzielenia puli numerów identyfikacyjnych zwierząt gospodarskich, jeżeli wniosek jest nieuzasadniony, a w szczególności, gdy liczba określona we wniosku znacznie przekracza liczbę posiadanych zwierząt gospodarskich.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, składany jest na formularzu udostępnionym przez Agencję.

Art. 19. 1. Posiadacz bydła jest obowiązany do jego oznakowania i zgłoszenia tego kierownikowi biura przed dniem opuszczenia przez zwierzę gospodarskie siedziby stada, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia urodzenia tego zwierzęcia.

2. Kierownik biura jest organem właściwym w sprawach związanych z wydawaniem paszportu bydła i jego duplikatu, przyjmowaniem zwrotu paszportu bydła oraz przyjmowaniem zwrotów tymczasowych dokumentów identyfikacyjnych określonych w przepisach Unii Europejskiej dotyczących kolczyków usznych, rejestrów hodowlanych i paszportów w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła.

3. Do czasu otrzymania paszportu bydła posiadacz bydła, w przypadku przemieszczenia cielęcia do czwartego tygodnia życia, może posługiwać się wystawionym przez siebie, na formularzu udostępnionym przez Agencję, tymczasowym dokumentem identyfikacyjnym bydła.

4. W przypadku utraty lub uszkodzenia paszportu bydła Agencja wydaje duplikat tego paszportu.

5. Za wydanie paszportu bydła lub jego duplikatu pobiera się opłaty.

6. Agencja może zlecać innym podmiotom wykonywanie czynności związanych z wydrukowaniem i wydawaniem paszportów bydła lub ich duplikatów.

7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór paszportu bydła, mając na względzie potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania tych zwierząt.

8. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za czynności związane z wydawaniem paszportów bydła lub ich duplikatów, uwzględniając koszty druku oraz wysyłki ponoszone przez Agencję.

Art. 20. 1. Z zastrzeżeniem art. 23, posiadacz owcy, kozy lub świni jest obowiązany niezwłocznie oznakować zwierzę gospodarskie i zgłosić to kierownikowi biura, nie później jednak niż przed dniem opuszczenia przez zwierzę gospodarskie siedziby stada, z tym że w przypadku świń zgłoszenie powinno określać liczbę tych zwierząt.

2. Posiadacz owcy lub kozy przywiezionych z państwa wysyłki i oznakowanych numerem identyfikacyjnym tego zwierzęcia niebędącym numerem niepowtarzalnym w skali kraju jest obowiązany do dodatkowego oznakowania tego zwierzęcia tatuażem albo kolczykiem z numerem identyfikacyjnym zwierzęcia gospodarskiego nadanym przez Agencję i zgłoszenia jej tego w terminie 7 dni od dnia wwozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Kierownik biura nakazuje, w drodze decyzji, zmianę numeru identyfikacyjnego zwierzęcia gospodarskiego nadanego w państwie wysyłki oraz nakazuje założenie kolczyka z nowo nadanym numerem na koszt Agencji, w przypadku gdy numer identyfikacyjny tego zwierzęcia nadany w państwie wysyłki nie może być stosowany w Systemie.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zwierząt gospodarskich przeznaczonych na rzeź, które są przywożone zgodnie z art. 22 bez nadawania numeru identyfikacyjnego zwierzęcia gospodarskiego, o którym mowa w art. 18.

Art. 21. 1. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego nabywa kolczyki z numerami identyfikacyjnymi zwierząt gospodarskich od dostawcy znajdującego się na liście, o której mowa w art. 26, składając zamówienie na kolczyki bezpośrednio u dostawcy albo za pośrednictwem kierownika biura na formularzu udostępnionym przez Agencję.

2. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego składa zamówienie na duplikaty kolczyków za pośrednictwem kierownika biura na formularzu udostępnionym przez Agencję.

3. W zamówieniach, o których mowa w ust. 1 i 2, posiadacz wskazuje dostawcę, od którego nabywa kolczyk lub jego duplikat.

Art. 22. 1. Zwierzę gospodarskie przywożone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państw trzecich, które pozostaje na terytorium Unii Europejskiej, podlega oznakowaniu i zgłoszeniu kierownikowi biura przed opuszczeniem przez to zwierzę gospodarstwa przeznaczenia, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia weterynaryjnej kontroli granicznej, chyba że miejscem jego przeznaczenia jest rzeźnia, a ubój tego zwierzęcia nastąpi w terminie 30 dni od dnia przeprowadzenia tej kontroli - w przypadku owiec, kóz i świń, albo 20 dni od dnia przeprowadzenia tej kontroli - w przypadku bydła.

2. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego przywiezionego z państwa członkowskiego jest obowiązany zgłosić kierownikowi biura wwóz tego zwierzęcia w terminie 7 dni od dnia wwozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że miejscem jego przeznaczenia jest rzeźnia, a ubój zwierzęcia nastąpi w terminie 30 dni od dnia wwozu - w przypadku owiec, kóz i świń, albo 20 dni - w przypadku bydła.

3. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, posiadacz bydła dołącza dokument potwierdzający pochodzenie z państwa trzeciego.

4. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2, posiadacz bydła dołącza paszport tego zwierzęcia wydany w państwie członkowskim.

Art. 23. 1. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego, z wyjątkiem podmiotu prowadzącego rzeźnię, zarobkowy przewóz zwierząt oraz przetrzymującego zwierzęta w miejscach gromadzenia zwierząt, na

wystawach lub pastwiskach, jest obowiązany prowadzić księgę rejestracji, w której podaje się numer siedziby stada oraz liczbę zwierząt gospodarskich w siedzibie stada.

2. Księgę rejestracji prowadzi się w formie książkowej lub przy zastosowaniu systemów informatycznych, odrębnie dla poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich w każdej siedzibie stada, w sposób zabezpieczający dane przed ich utratą.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do podmiotu prowadzącego zarobkowy skup i sprzedaż zwierząt.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób prowadzenia księgi rejestracji, zakres danych umieszczanych w księdze rejestracji dla poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich, a także wzór księgi rejestracji prowadzonej w formie książkowej, biorąc pod uwagę możliwość ustalania wszelkich przemieszczeń zwierząt gospodarskich oraz ochronę zdrowia ludzi oraz zwierząt, a także obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 24. 1. Podmiot przetrzymujący zwierzęta w miejscach gromadzenia zwierząt, na wystawach lub pastwiskach jest obowiązany do prowadzenia ewidencji zwierząt przywiezionych do tych miejsc, w formie książkowej lub przy zastosowaniu systemów informatycznych.

2. Posiadacz zwierzęcia, które ma być przewiezione do lub z miejsca gromadzenia zwierząt, na wystawę lub pastwisko, przedstawia podmiotowi prowadzącemu to miejsce świadectwo zdrowia zwierzęcia, jeżeli świadectwo to jest wymagane w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a w przypadku bydła i koniowatych - również jego paszport.

3. Podmiot prowadzący zarobkowy przewóz zwierząt jest obowiązany do prowadzenia, odrębnie dla każdego pojazdu, ewidencji przewożonych zwierząt w formie książkowej lub przy zastosowaniu systemów informatycznych.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia ewidencji, o których mowa w ust. 1 i 3, zakres danych zamieszczanych w tych ewidencjach, a także wzory tych ewidencji prowadzonych w formie książkowej, mając na względzie potrzebę zapewnienia kontroli przemieszczania się zwierząt, ochronę zdrowia ludzi oraz zwierząt, a także obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej.

Art. 25. Podmiot prowadzący księgę rejestracji, o której mowa w art. 23, lub ewidencje, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 3, jest obowiązany przechowywać dane w nich zawarte przez okres 3 lat od dnia utraty posiadania zwierzęcia.

Rozdział 5

Lista dostawców

Art. 26. 1. Agencja prowadzi listę dostawców.

2. Wpis na listę dostawców, o której mowa w ust. 1, następuje po:

- 1) przedłożeniu przez wnioskodawcę dokumentu wydanego przez akredytowaną jednostkę certyfikującą zgodnie z przepisami o systemie oceny zgodności, zwanego dalej "certyfikatem", stwierdzającego, że dostarczany kolczyk będzie spełniał określone przepisami wymagania;
- 2) zawarciu umowy, o której mowa w art. 27.

3. Lista dostawców, o której mowa w ust. 1, jest podawana do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

Art. 27. Umowa między Agencją a podmiotem zamierzającym dostarczać kolczyki lub duplikaty kolczyków zawiera w szczególności:

- 1) okres obowiązywania umowy oraz sposób rozwiązania umowy;
- 2) zobowiązanie do:
  - a) terminowego dostarczania kolczyków i ich duplikatów zgodnie z przyjętymi zamówieniami składanymi przez Agencję lub posiadaczy zwierząt,
  - b) składania Prezesowi Agencji miesięcznych raportów dotyczących dostarczonych kolczyków i duplikatów kolczyków.

Art. 28. 1. W przypadku gdy certyfikat wydany dostawcy został cofnięty albo unieważniony, właściwa akredytowana jednostka certyfikująca niezwłocznie informuje o tym Agencję.

2. Prezes Agencji niezwłocznie rozwiązuje umowę z dostawcą i skreśla go z listy, o której mowa w art. 26, w przypadku gdy certyfikat wydany przez akredytowaną jednostkę certyfikującą został dostawcy cofnięty lub unieważniony lub gdy dostawca:

- 1) zaprzestał dostarczania kolczyków;
- 2) dostarcza kolczyki, które nie spełniają określonych przepisami wymagań;
- 3) nie składa do Agencji raportów, o których mowa w art. 27 pkt 2 lit. b.

Rozdział 6

Nadzór oraz kontrola w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt

Art. 29. 1. Organy Inspekcji Weterynaryjnej sprawują nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

2. Sprawując nadzór, o którym mowa w ust. 1, organy Inspekcji Weterynaryjnej:

- 1) mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w rejestrach, o których mowa w art. 3 ust. 1, oraz do wprowadzania korekt i uzupełnień w tych rejestrach;
- 2) przeprowadzają kontrole na miejscu w siedzibie stada dotyczące oznakowania i rejestracji zwierząt, w szczególności wypełniania obowiązku prowadzenia księgi rejestracji i wyposażenia bydła oraz koniowatych w paszporty.

Art. 30. 1. Posiadacz zwierzęcia gospodarskiego jest obowiązany do udzielania Agencji informacji związanych z identyfikacją i rejestracją zwierząt gospodarskich w terminie wyznaczonym przez Agencję.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, przekazywane są na formularzach dostarczonych przez Agencję i na jej koszt.

3. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych a informacjami uzyskanymi od posiadaczy tych zwierząt Agencja może przeprowadzić kontrolę w siedzibie stada oraz w miejscach gromadzenia zwierząt, na wystawach, pastwiskach, w miejscach utylizacji zwłok zwierząt i w rzeźniach.

4. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w rejestrze koniowatych a informacjami uzyskanymi od posiadaczy tych zwierząt podmiot, o którym mowa w art. 5, może wystąpić do organów Inspekcji Weterynaryjnej z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli mającej na celu wyjaśnienie tych rozbieżności.

Art. 31. 1. Czynności kontrolne mogą wykonywać osoby posiadające pisemne imienne upoważnienie wydane odpowiednio przez:

- 1) powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) dyrektora oddziału regionalnego Agencji.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera miejsce i zakres kontroli oraz podstawę prawną do jej wykonywania.

3. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie, o którym mowa w ust. 1.

4. Osoby upoważnione do wykonywania czynności kontrolnych mają prawo do:

- 1) wstępu do siedziby stada, miejsc gromadzenia zwierząt, na pastwiska, na wystawy, do miejsc utylizacji zwłok zwierząt i rzeźni;
- 2) dostępu do zwierząt;
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 4) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów, kopii lub fotokopii oraz zabezpieczania tych dokumentów, a także żądania wydruków z dokumentów prowadzonych przy zastosowaniu systemów informatycznych.

5. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z tych czynności protokół.

6. Protokół, o którym mowa w ust. 5, podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz kontrolowany. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez kontrolowanego, protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w protokole stosownej adnotacji o tej odmowie.

7. W przypadku gdy kontrolowany nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w protokole kontroli, o którym mowa w ust. 5, może w terminie 3 dni od dnia doręczenia protokołu zgłosić, na piśmie, odpowiednio powiatowemu lekarzowi weterynarii lub dyrektorowi oddziału regionalnego Agencji, zastrzeżenia do ustaleń zawartych w tym protokole.

8. Powiatowy lekarz weterynarii i dyrektor oddziału regionalnego Agencji przekazują sobie nawzajem protokoły, o których mowa w ust. 5.

9. W przypadku, o którym mowa w art. 30 ust. 4, organy Inspekcji Weterynaryjnej informują podmiot, o którym mowa w art. 5, o wynikach przeprowadzonej kontroli.

10. Po przeprowadzeniu kontroli powiatowy lekarz weterynarii albo dyrektor oddziału regionalnego Agencji może wydać decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień w określonym terminie.

Art. 32. 1. Organy Inspekcji Weterynaryjnej, Agencja oraz podmioty, o których mowa w art. 5, są obowiązane do współpracy w zakresie zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Systemu.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, Agencji oraz podmiotów, o których mowa w art. 5, sposób i zakres dokonywania korekt i uzupełnień w rejestrach, mając na względzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Systemu.

Rozdział 7

Przepisy karne

Art. 33. 1. Kto:

- 1) będąc posiadaczem zwierzęcia gospodarskiego lub podmiotem prowadzącym zakład utylizacyjny, nie zgłasza kierownikowi biura siedziby stada, miejsca utylizacji zwłok zwierzęcych w celu nadania numeru siedziby stada lub numeru miejsca utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich,
- 2) prowadząc zakład utylizacji, nie zgłasza kierownikowi biura w terminie 7 dni utylizacji zwłok zwierząt gospodarskich,
- 3) będąc posiadaczem paszportu koniowatego, nie zwraca w terminie 7 dni paszportu koniowatego podmiotowi, o którym mowa w art. 5, w przypadku padnięcia albo uboju koniowatego,
- 4) będąc posiadaczem zwierzęcia gospodarskiego, nie dokonuje jego oznakowania zgodnie z przepisami ustawy,
- 5) będąc posiadaczem koniowatego, nie zaopatruje go w odpowiedni paszport,
- 6) będąc posiadaczem zwierzęcia przywiezionego z państwa członkowskiego albo państwa trzeciego, nie zgłasza kierownikowi biura albo podmiotowi, o którym mowa w art. 5, wwozu zwierzęcia zgodnie z przepisami ustawy,
- 7) będąc posiadaczem zwierzęcia gospodarskiego, z wyjątkiem podmiotu prowadzącego rzeźnię, zarobkowy przewóz zwierząt oraz przetrzymującego zwierzęta w miejscach gromadzenia zwierząt, na wystawach lub pastwiskach, nie prowadzi księgi rejestracji lub będąc podmiotem przetrzymującym zwierzęta w miejscach gromadzenia zwierząt, na wystawach lub pastwiskach albo prowadząc zarobkowy przewóz zwierząt, nie prowadzi ewidencji zwierząt przywiezionych do tych miejsc,
- 8) będąc posiadaczem zwierzęcia gospodarskiego, nie zgłasza Agencji informacji związanych z identyfikacją i rejestracją zwierząt gospodarskich lub uniemożliwia Agencji przeprowadzanie kontroli w siedzibie stada oraz w miejscach gromadzenia zwierząt, na wystawach, pastwiskach, w miejscach utylizacji zwłok zwierząt i rzeźniach
- podlega karze grzywny albo karze nagany.

2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 34. 1. Do czasu wyczerpania zapasu kolczyków dla bydła Agencja wydaje kolczyki nieodpłatnie posiadaczom bydła nieoznakowanego, według kolejności zgłoszeń.

2. Do dnia 31 grudnia 2004 r. Agencja wydaje nieodpłatnie:

- 1) księgi rejestracji oraz dodatkowe kartki wsadowe do tych ksiąg - posiadaczom bydła;
- 2) księgi rejestracji oraz dodatkowe kartki wsadowe do tych ksiąg - posiadaczom owiec, kóz i świń.

3. Do czasu wyczerpania zapasu druków paszporty koni mogą być wydawane według wzoru określonego w dotychczasowych przepisach.

Art. 35. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 36. 1. Zwierzęta gospodarskie oznakowane na podstawie dotychczasowych przepisów uznaje się za oznakowane w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

2. Bydło i konie zaopatrzone w paszport wydany na podstawie dotychczasowych przepisów uznaje się za zaopatrzone w paszport w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

3. Księgi rejestracji dla bydła, owiec i kóz wydane i prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów uznaje się za wydane i prowadzone w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

Art. 37. 1. Owce i kozy oznakowane przed dniem wejścia w życie ustawy oraz nie później niż 14 dni od tego dnia, za pomocą znaku identyfikacyjnego pozwalającego na odczytanie numeru identyfikacyjnego nadanego przez podmiot prowadzący księgę lub rejestr w zakresie owiec i kóz, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, nie podlegają powtórnemu oznakowaniu na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

2. Nie później niż 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy podmiot prowadzący księgę lub rejestr w zakresie owiec i kóz, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, udostępni nieodpłatnie Agencji dane zawarte w tych księgach lub rejestrach, niezbędne do prowadzenia przez Agencję rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych.

Art. 38. Dane pozyskane do dnia wejścia w życie ustawy przez:

- 1) Agencję w celu prowadzenia rejestru zwierząt oznakowanych lub zaopatrzonych w paszporty,
- 2) podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z późn. zm.¹⁾), w celu prowadzenia ksiąg i rejestru koni,
- 3) organy Inspekcji Weterynaryjnej w celu prowadzenia rejestru podmiotów, o którym mowa w art. 5 i art. 31 ustawy wymienionej w pkt 2
- wykorzystuje się przy tworzeniu Systemu.

Art. 39. Ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o rejestrze zwierząt oznakowanych lub zaopatrzonych w paszporty, rozumie się przez to rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych.

Art. 40. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 7 ust. 27 pkt 1, pkt 3-5 ustawy wymienionej w art. 38 pkt 2, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 8 ust. 4, art. 13 ust. 2, art. 15 ust. 2 i 3, art. 17 ust. 5, art. 19 ust. 7, art. 23 ust. 4 oraz art. 24 ust. 4 niniejszej ustawy.

Art. 41. Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, z wyjątkiem:

- 1) art. 34, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
- 2) art. 14 ust. 6 pkt 2 i ust. 7, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 29, poz. 320, Nr 123, poz. 1350 i Nr 129, poz. 1438, z 2002 r. Nr 112, poz. 976, z 2003 r. Nr 52, poz. 450, Nr 122, poz. 1144, Nr 165, poz. 1590 i Nr 208, poz. 2020 oraz z 2004 r. Nr 33, poz. 288.